

Økologisk bæredygtighed - et indsatsområde

DØA modul J

Horsens, 27. jan. 2014

Anke Stubsgaard,

VFL økologi

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Naturerhverv.dk

Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Hvad er bæredygtighed?

1987: The „Brundtland report“

“A development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs.”

World Commission on Environment and Development (WCED),
in its report “Our common future”, 1987

Bæredygtighed

- Er ikke et videnskabeligt faktiskt begreb, men et normativt princip, ligesom f.eks. Lovgivning
- Er baseret på en grundtanke om naturlige grænser for vækst
- Inddrager et multi-dimensionelt verdenssyn
- Handler om afvejning af vidt forskellige aspekter

Baggrund: Menneskets forbrug af råvarer

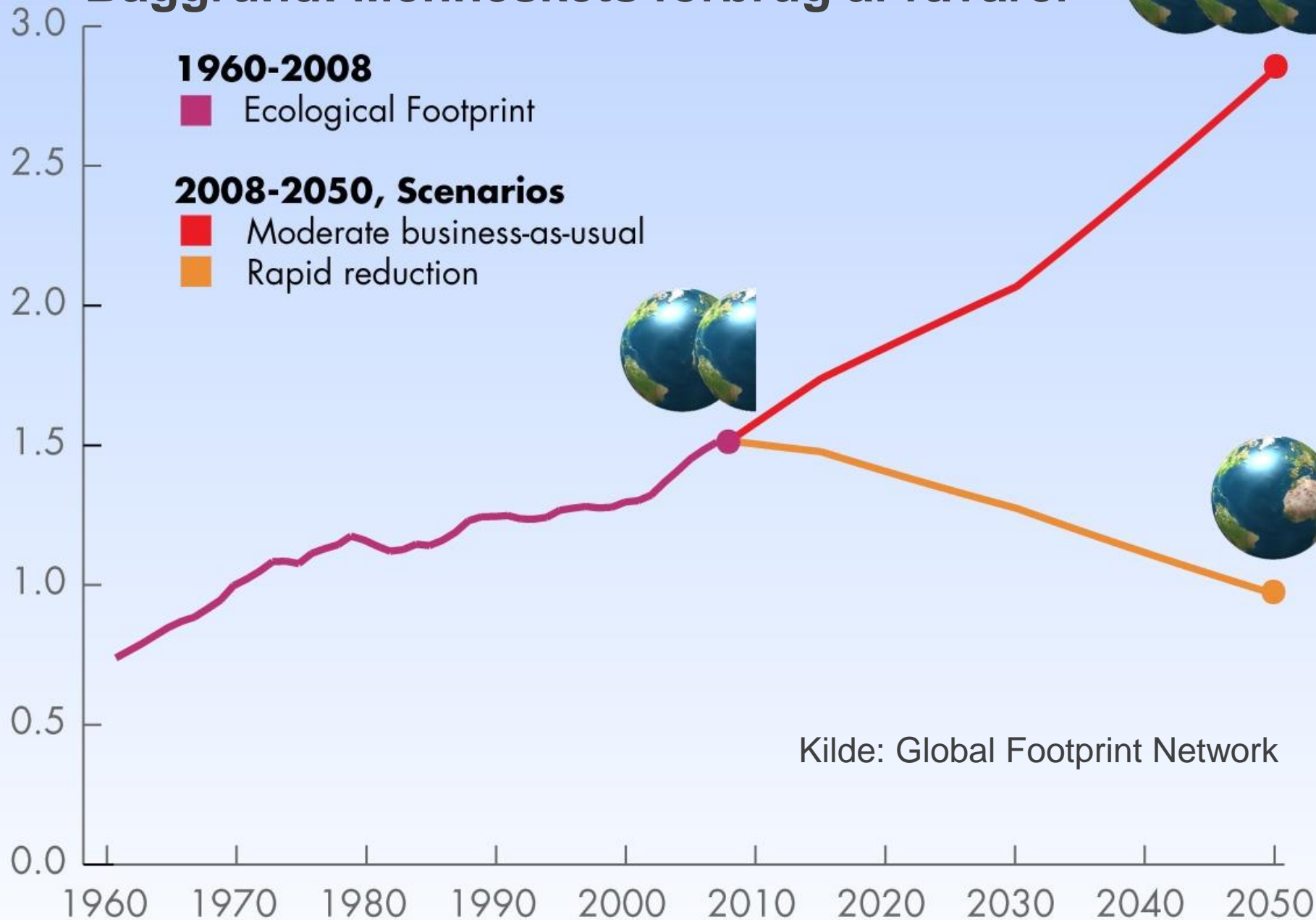
1960-2008

Ecological Footprint

2008-2050, Scenarios

Moderate business-as-usual

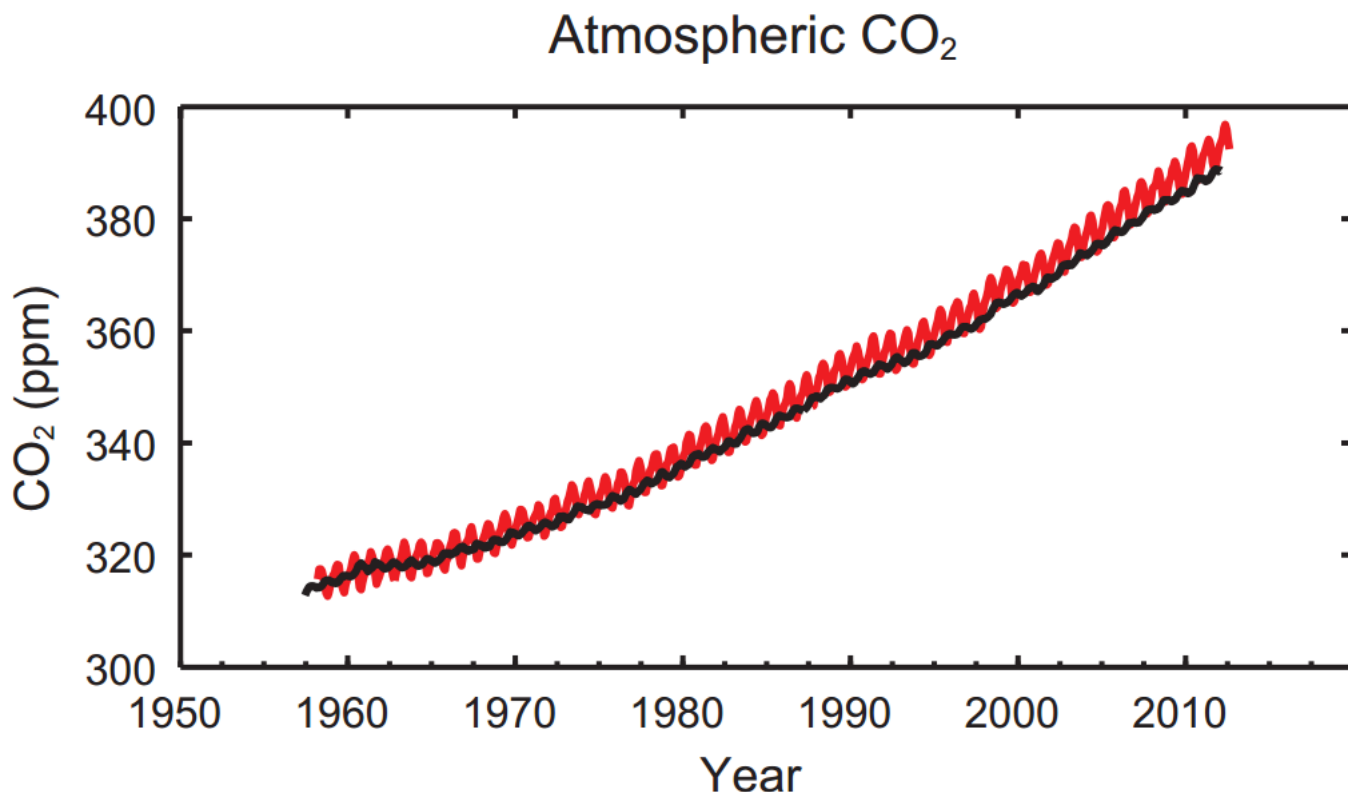
Rapid reduction

Kilde: Global Footprint Network

Baggrund: CO₂ indholdet i luften stiger

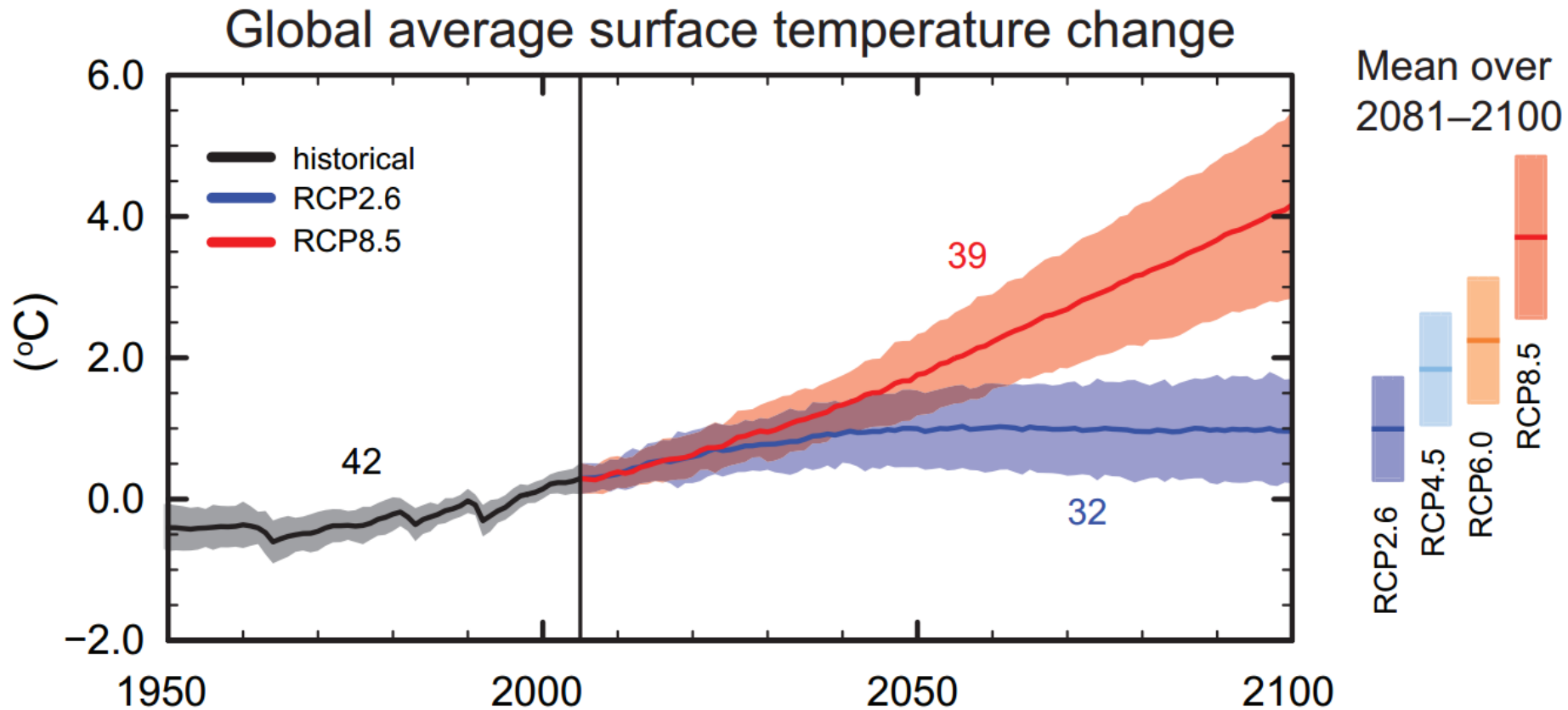

Kilde: IPCC sep 2013

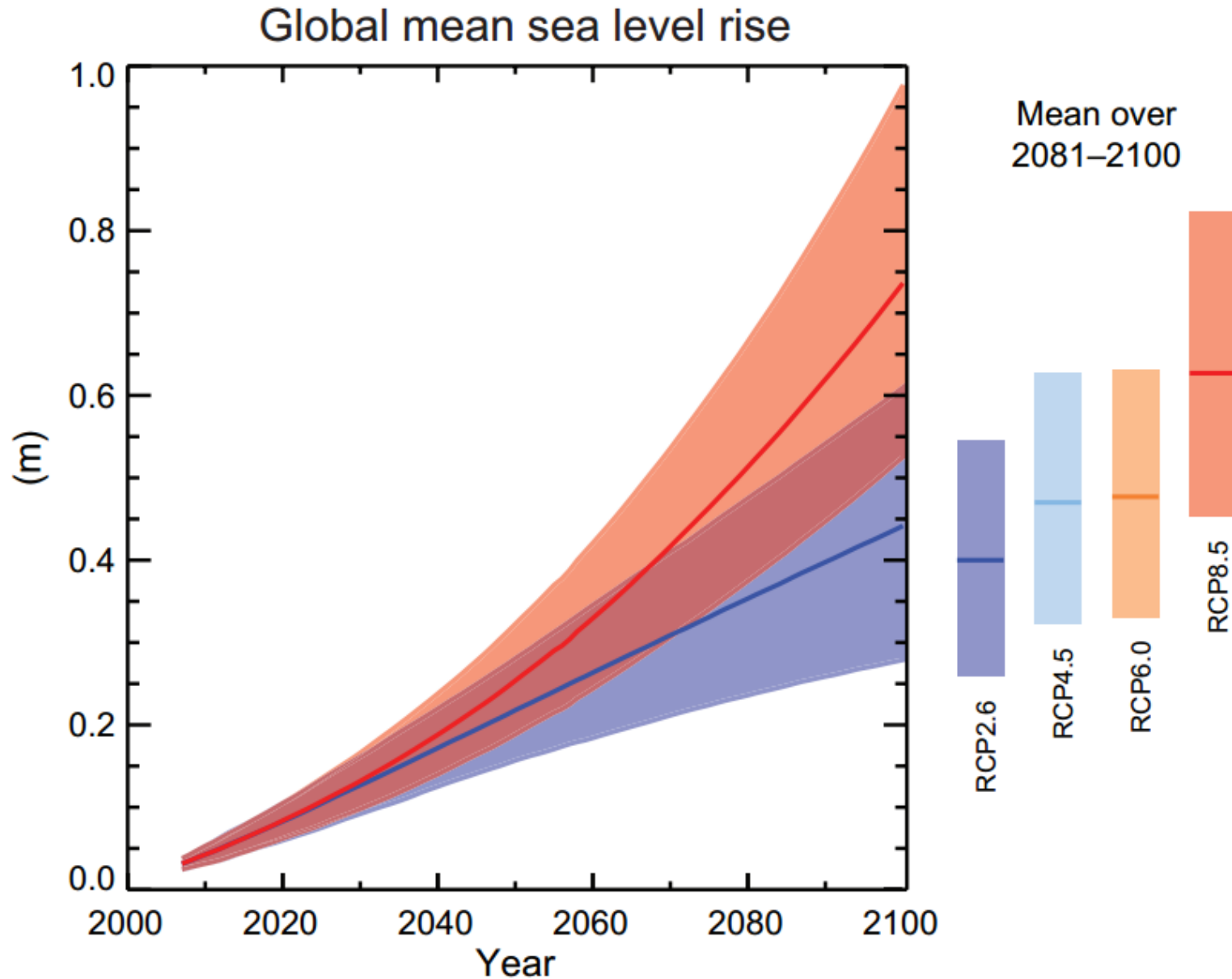
Produktion og forbrug af fødevarer udgør mellem 22 % og 31 % af EU landenes samlede udledning af drivhusgasser.

Kilde: EU's Environmental Impact of Products (EIPRO)

...det får temperaturerne til at stige

...som får havets vandstand til at stige

Hvor nemt er det at leve bæredygtigt?

Hvem af Jer synes, I lever bæredygtigt?

Hvor mange planeter skal der til, hvis alle lever som mig?

- <http://www.footprintnetwork.org>
- Vælg “Footprint for you”
- Vælg Schweiz
- Vælg engelsk sprog
- Vælg Get started (behøver ikke logge ind)

- OBS: God til undervisningsbrug...

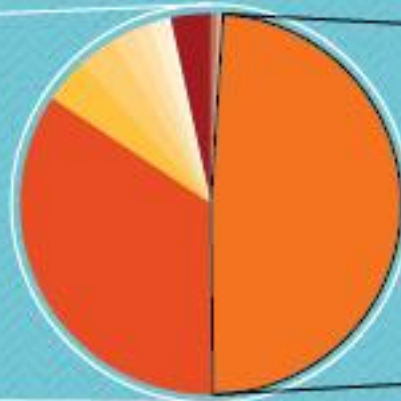

Total global emissions

- Power **24%**
- Land use change* **18%**
- Agriculture **14%**
- Industry **14%**
- Transport **14%**
- Buildings **8%**
- Other energy related **5%**
- Waste **3%**

Food system emissions

- **PREPRODUCTION**
- Fertilizer manufacture **3%**
- Pesticide production **0.6%**
- Energy use in animal feed production **0.5%**
- **PRODUCTION**
- Direct emissions **48.5%**
- Indirect emissions (deforestation) **35%**

Direct agricultural emissions

- Agricultural soils **32%**
- Enteric fermentation **31%**
- Other emissions **19%**
- Rice cultivation **12%**
- Manure management **6%**

Citater fra Naturstyrelsens hjemmeside om biodiversitet

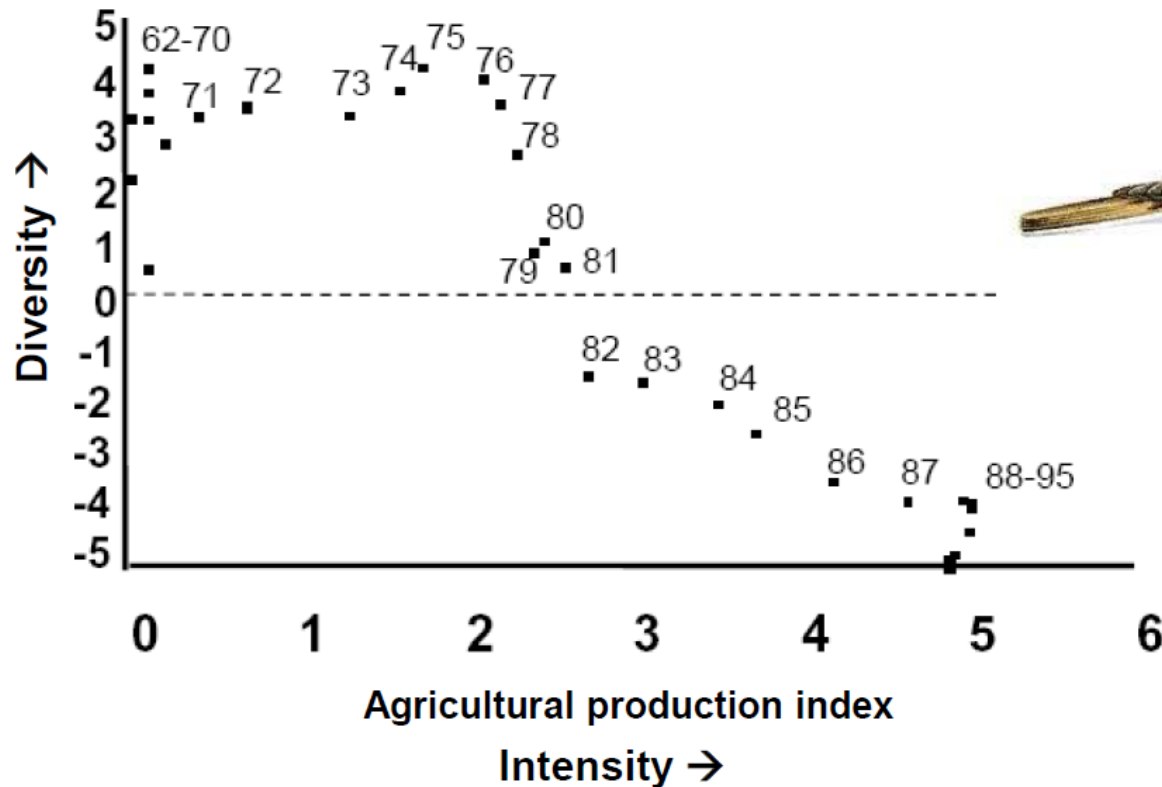
- ”Arterne udryddes mellem 100 og 1000 gange hurtigere end naturligt.”
- ”I Danmark er mere end 340 arter uddøde siden 1850, så der er også her i landet masser af udfordringer.”

Landbrug og biodiversitet

Intensity of agriculture and diversity of bird species in England and Wales, 1962-95

Bird diversity index

Sky lark

Landbrugets store bæredygtigheds udfordringer

- Tilstrækkeligt med godkvalitet mad til 9 mia. mennesker i 2050.
- Biomasse til et hastigt voksende marked for bioenergi og alt det andet, som i øjeblikket produceres af fossil olie.
- Bidrage til økonomisk vækst og udvikling, også blandt verdens fattige.
- Øget dyrevelfærd.
- Tilpasse sig færre ressourcer (jord, vand, næringsstoffer, fossil energi...)
- Nedsætte klima- og miljøpåvirkning.
- Tilpasning til et varmere og mere variabelt klima.

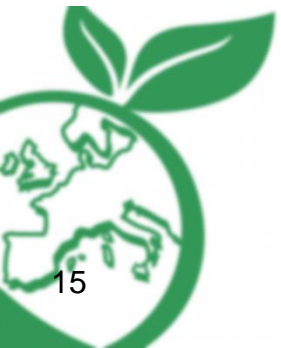

European Food Sustainable Consumption and Production Round Table

Lanceret:

2009

Vision:

Udvikle forskningsbaseret, bæredygtig forbrug og produktion

Indsatsområde: Metoder, dokumentation og vedvarende forbedringer

Aktører:

21 europæiske fødevarekæder, World Resources Institute, flere kontorer i Europakommissionen, FN's Miljøprogram og udviklingsprogram, FAO, Det Europæiske miljøagentur, flere landes regeringer har observatører med

---

SUSTAINABILITY CONSORTIUM

www.sustainabilityconsortium.org

Udvalgte medlemmer i The Sustainability Consortium

Sustainability indekserne hos Dow Jones evaluerer bæredygtigheden i de 2500 største virksomheder. Bæredygtigheden vurderes af hensyn til investorerne. Virksomhederne vurderes ud fra miljø, klima, arbejdsvilkår, ledelse, økonomi m.m. Udvælgelseskriterierne udvikles hvert år og virksomhederne må derfor også udvikles for at blive på listen. Der er en "tendens" til at virksomheder, der ikke opererer bæredygtigt eller etisk, udelukkes fra indekset.

HEDGE FUNDS & TRADERS »
Data and strategies relevant to global Hedge Fund Firms, Traders and Alternative Asset Managers.

INSURANCE
Content and information relevant to Insurance Companies, Agents and Managers.

Én af de virksomheder, der kommer på Dow Jones' Sustainability Index igen og igen, er...

BASF defines sustainable agriculture as achieving more yield from existing land, using less water and energy, while ensuring the profitability of farming, caring for the environment and meeting the needs of society and future generations.

The Chemical Company

Perspectives for Agriculture

Progress Through Sustainability Assessment

[Find out More](#)

Welcome to BASF Crop Protection

Farmers shoulder a lot of responsibility. They manage their

Crop News

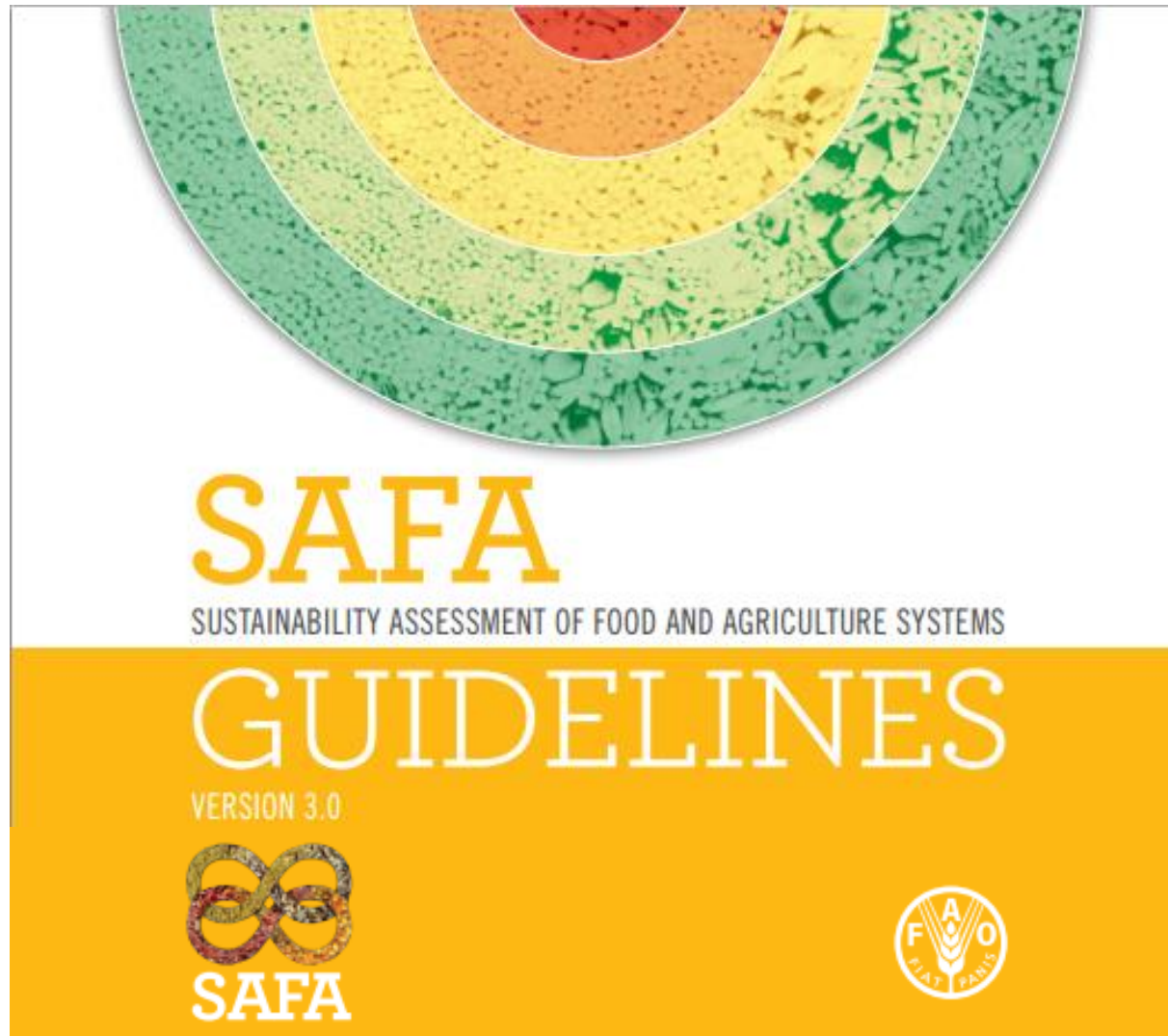
John Deere and BASF partner to develop sustainable yield

Vores medlemmer mener at

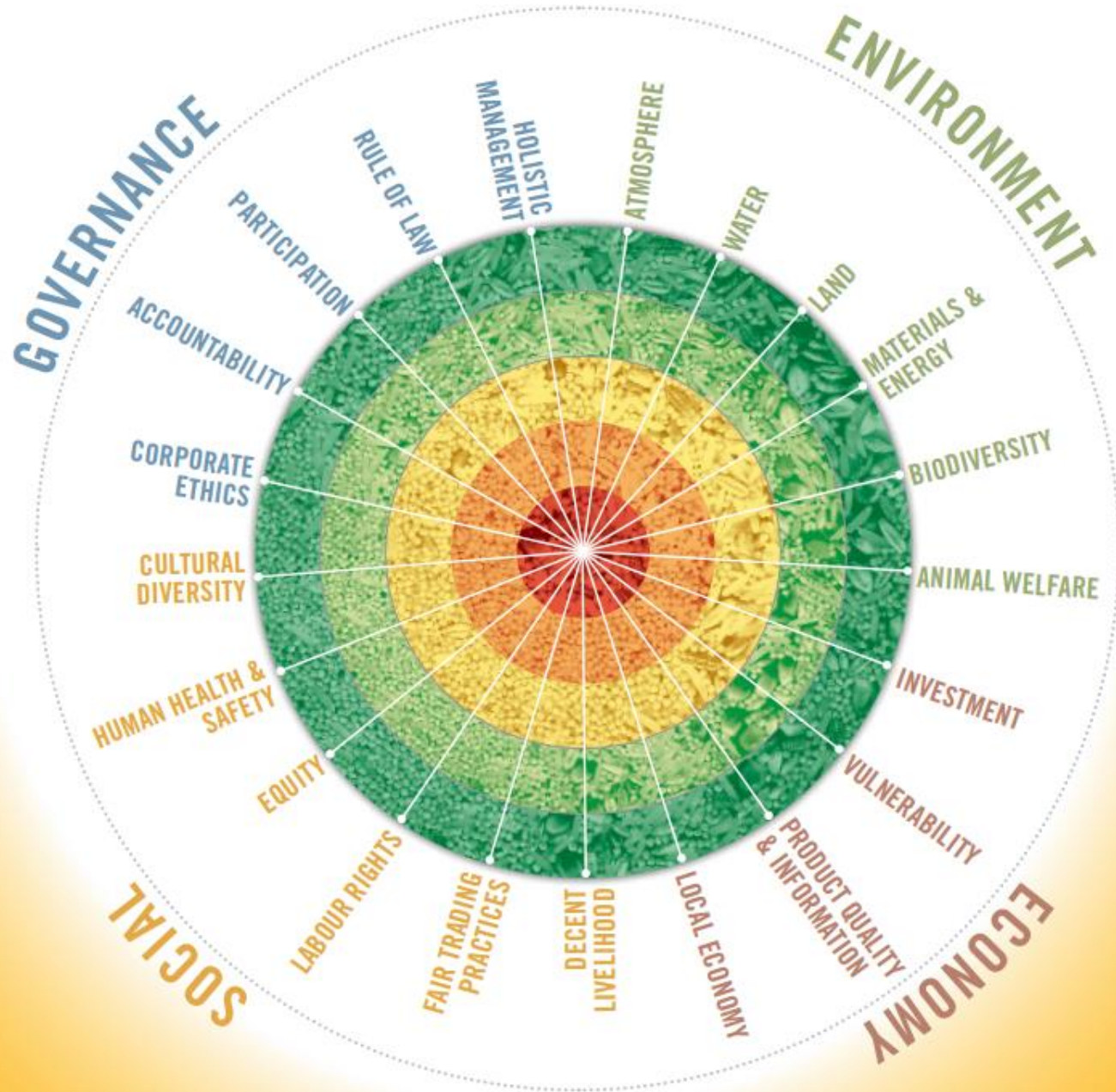
- Dyrkningsrestriktionerne i "Grøn Vækst" er én stor misforståelse
- Landbruget allerede overholder EU's nitrat- og vandrammedirektiv
- Indsatsen målrettes der hvor den største effekt opnås bedst, hurtigst og billigst
- Regeringen er ved at ødelægge økonomien i Dansk landbrug!
- Dansk Landbrug skal kompenseres for hver krone som "Grøn Vækst" koster landbruget
- Grøn Vækst vil udpine jorden og efterlade en fattig jord til vore efterkommere

<http://www.baeredygtigtlandbrug.dk>

De 4 temaer i SAFA

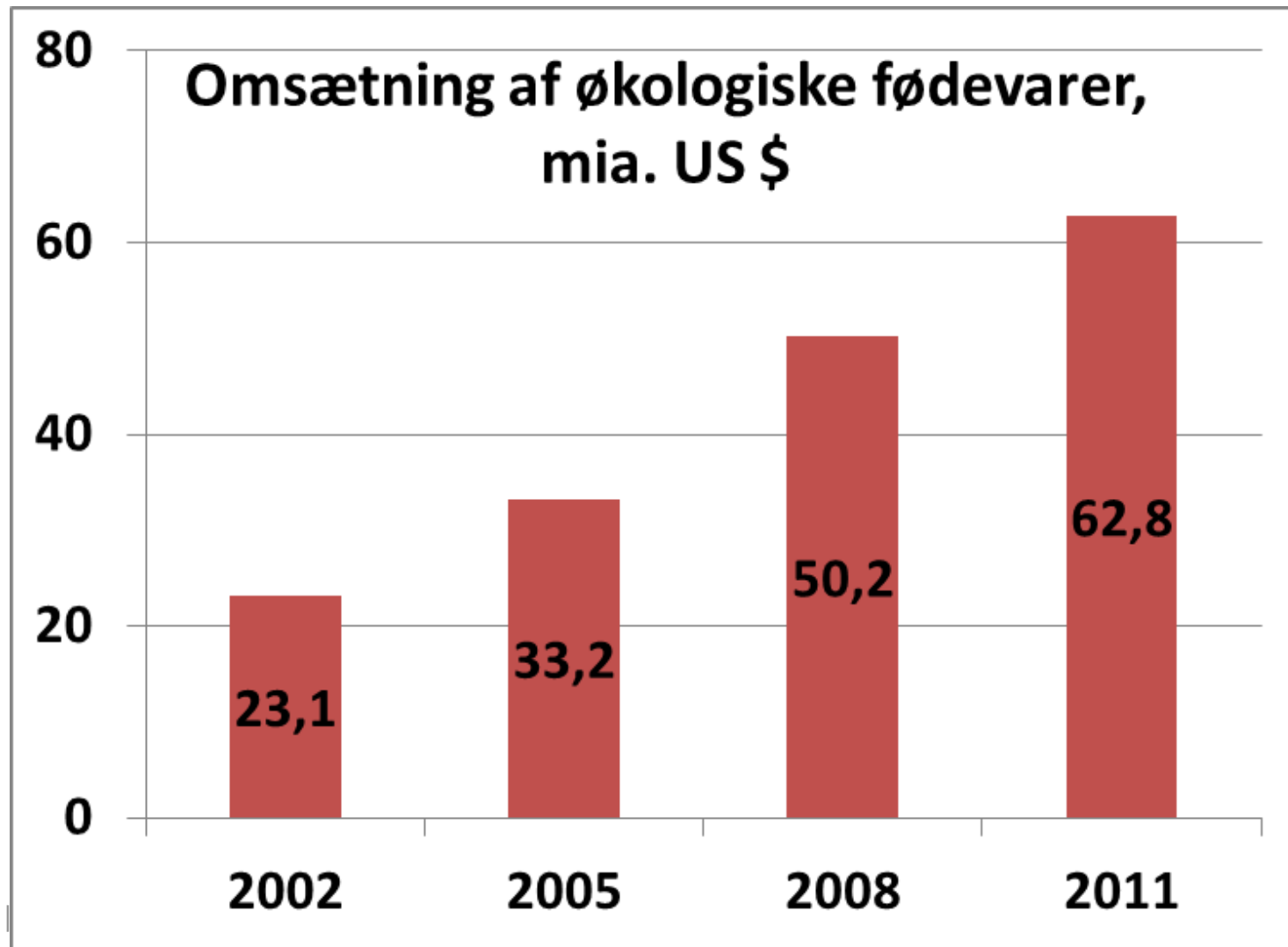
Consumer Insights into Sustainable purchasing

iStock_000000096790Medium.jpg

Markedets vækstrater

Bæredygtighed i
erhvervslivet
Økologisektionen
Virksomhedsforum

Hvilke tiltag er relevante? Hvordan prioriterer jeg? Hvordan bliver jeg konkret mht. bæredygtighed?

Sundhed?

Ydelse?

Udbytter?

Klimapåvirkning?

Dyrevelfærd?

Udgifter?

Affald?

Vand?

Fritid?

Jordens
frugtbarhed?

Biodiversitet?

Samarbejde?

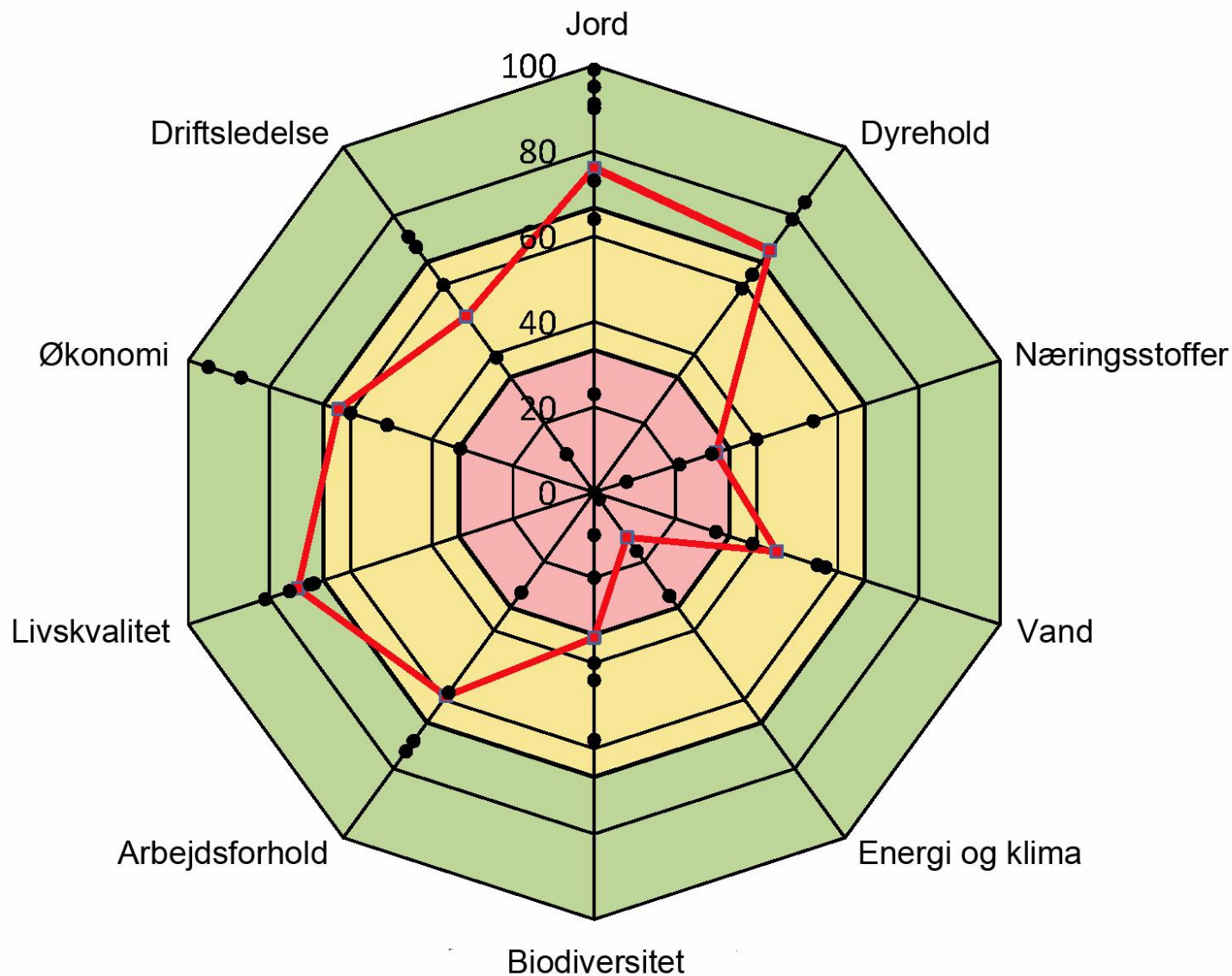
Næringsstoffer?

Energi?

Arbejdsglæde?

"RISE" værktøjet til bæredygtighedsvurderinger

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond
for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

Støttet af
Fødevarerministeriet og EU

Landdistrikter.dk

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Danmark og EU investerer i landdistrikterne.

KØB:

Kompetenceudvikling til Økologisk Bæredygtighed

- Undervisning af 12 økologikonsulenter i at udføre bæredygtighedsvurderinger.
- Minimum 50 bæredygtighedsvurderinger hos landmænd.
- Evaluering af metoden undervejs.
- 3 workshops rundt i DK for at diskutere, hvordan bæredygtighedsvurderingerne fører os videre i en mere bæredygtig produktion, samt hvordan vi kommunikerer dette overfor forbrugerne.
- Studietur til Tyskland.

Deltagende virksomheder

VFLs bæredygtighedsindsats

- Afprøvning af Rise på udvalgte bedrifter 2013
- Tilpasning af Rise til danske forhold
- Oversættelse af Rise til dansk
- Igangsætte bæredygtighedsanalyser på bedrifter og i virksomheder
- Information til landmænd, konsulenter og virksomheder om bæredygtighedsaktiviteter i EU
- Lægge trædestenene for bæredygtighedsaktiviteter hos landmænd, konsulenter og virksomheder

EU samarbejde om bæredygtighed i økologisk jordbrug og produktion

- Vi samarbejder med Bioland i Tyskland og FiBI i Schweiz og Tyskland om udvikling af Rise
- Vi udarbejder EU ansøgning om fortsat udvikling og koordinering mht. forbedring af værktøjerne, markedsføring, undervisning og bæredygtig produktion.

Hvad får vi ud af denne indsats?

- Vi øger graden af bæredygtighed i danske, økologiske jordbrug og forarbejdningsvirksomheder.
- Graden af bæredygtighed i økologisk jordbrug dokumenteres og bruges det i den politiske udvikling.
- Vi forbedrer sporbarheden overfor forbrugerne, ikke bare mht. fødevarekvalitet i traditionel forstand, men også de andre kvaliteter i økologisk jordbrug.
- Vi giver landmændene et redskab til at tage lån og give kreditorerne en bedre mulighed for at vurdere bedriften.
- Vi medvirker til at vi i Danmark og i EU har en vis fælles forståelse for, hvad der er bæredygtigt.